

MILLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 02.07.2019
Sayı : 7018/50

8554

Ali Muhittin TAŞDOĞAN

Gaziantep Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın **Dr. Bekir PAKDEMİRLİ** tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

07.02.2019

Ali Muhittin TAŞDOĞAN

Gaziantep Milletvekili

Oğuzeli ilçemizin güneyindeki vadide bulunan ve halk tarafından 'Halep Arığı' olarak bilinen, ortalama 8 m. derinlikte ve 2. m ene sahip, yeraltı su kanalıdır. Kireçtaşı içine kazılmış devasa su kanalının hem girişi, hem de çıkış noktası, hatta yer yer tıkalı olduğu için bu kanalın büyük bir kısmı kullanılamamaktadır. Ana kayaya kazılarak yazılmış ve henüz okunamamış Kufi usulle yazılmış kanalın kitabesi, bu su kanalının önemini göstermektedir.

Antep'ten Halep'e kadar, su göndermek amacıyla yapılmış olan Halep Arığı su kanalı, Kuveyk Su Yolları olarak da bilinmektedir. Gaziantep'ten geçip, Oğuzeli' ne ulaşmadan önce bir çok kaynaktan beslenerek büyüyen Sacur suyunun, Halep'e ulaştırılması amacıyla şimdiki Keriz köyünün kuzeybatısından başlayıp, Kazıklı köyünün kuzeyinden geçerek önce doğuya, sonra güneye doğru ilerleyen, dereye ulaşan arazi arasında tünel şeklindeki iki kanal açılmıştır. Gaziantep'in Oğuzeli İlçesi'nin eski adı Zıranba olan, Yakacık köyünün Keriz Mezrasının güneybatısında bulunan bu su yolu insan gücüyle kazılmak suretiyle yapılmıştır. Genişliği 2 m'yi, yüksekliği ise 3 m'yi bulmaktadır. Halep Arığı olarak bilinen bu su kanalı tek parça değil, uzunlukları 20 m., 30 m.'yi bulan, bazen daha da uzun olan tünellerin açık ve derin aralıklarla birleştirilmesi yapılmıştır. Geçmişte inşa edilen bu su yolu, kehrizlerde biriken molozların dışarı

atılması ve kehriz tıkanığında, kanalın temizliğinin yapılabilmesi için su kanalının, bazı bölümleri yüzeyde açık şekilde inşa edilmiş olduğu bilinmektedir.

Halk arasında Sulu Kehriz diye bilinen, yine Oğuzeli ilçemizin kuzeybatısından başlayıp, İkizkuyu köyünden geçerek Kilis'in Kazıklı köyünün doğusundaki bir dereye kavuşan, buradan da Halep'e ulaşan tabi kayalara oyularak yapılmış, yaklaşık 25 km uzunluğunda bir su kanalı daha mevcuttur. Tarihi kaynaklarda, Antep Halep arasındaki bu suyollarına Kuveyk Su Yolları denilmektedir. Bu su kanalı yüzyıllar boyunca Halep'in hem içme hem de sulama için kullanılan en önemli su kaynaklardan birisi olduğu bilinmektedir.

Antepli meşhur tarihçi, hadisçi ve devlet adamı olan Bedreddin Ayni (1361 - 1451) kendi hayat hikayesini anlattığı bir kaynakta, aile efradı ve atalarından da bahsetmekte, Kuveyk Su Yolunun yapımı sırasında 731(1330)'lar da, dedesinin (veya babasının dedesinin) bu inşaatın mali işlerini yürüttüğünü ifade etmektedir. Geçmişte bu su kanalının kirletilmemesi için belli aralıklarla kanalda görevlilerin bulunduğu söylenmektedir.

Oğuzeli ilçemizde son yıllarda yaşanan kuraklık sebebiyle topraklarımız yeterli düzeyde sulanamadan, kuru olarak yapılan ekili ve dikili tarımda ciddi oranda verim kaybı yaşanmasına sebep olmuştur. Bu su yolu canlandırıldığı takdirde ondan fazla köy tarımsal sulamadan faydalanması beklenmektedir.

Bu şartlar göz önüne alınarak;

- 1- Tarihi Halep Arığını yeniden canlandırmayı düşünüyor musunuz? Bu konuda bir proje çalışması yapılabilir mi?
- 2- Halep Arığı su yolu üzerindeki köylere tarımsal sulama amaçlı olarak su dağıtımı planlanabilir mi?
- 3- Oğuzeli ilçemizde Halep Arığının bulunduğu bölge halkının ana iştiğal konusu tarım ve çiftçilik olduğundan, bölgede son yıllarda kuraklık arttığından, sulama kanalı güzergahındaki köylere Halep Arığı tarımsal sulama projesi yapılabilir mi?